

КП «Київпаstrанс»
Філія «Трамвайне ремонтно-експлуатаційне депо ім. Шевченка»

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 2
ДЛЯ ВОДІЯ ТРАМВАЯ

м. Київ

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Наказ Директора
трамвайного депо ім. Шевченка
«20» 06 2019 р. № 184

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 2
ДЛЯ ВОДІЯ ТРАМВАЯ

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2. Інструкція розроблена згідно з «Порядком опрацювання і затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві» (НПАОП 0.00-3.11-94), «Положення про розробку інструкцій з охорони праці» (НПАОП 0.00-4.15-98), «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці» (НПАОП 0.00-4.12-05), «Правила охорони праці на міському електричному транспорті» (НПАОП 60.2-1.01-06).

1.3. Інструкція діє на протязі 3 років з дня затвердження.

1.4. За даною інструкцією водій трамвая інструктується перед початком роботи на підприємстві (первинний інструктаж), а потім через кожні 3 місяці (повторний інструктаж).

Результати інструктажу заносяться до «Журналу реєстрації інструктажів з питань охорони праці», в журналі після проходження інструктажу повинні бути підписи особи, яка інструктує, та водія трамвая.

1.5. Роботодавець повинен застрахувати водія трамвая від нещасних випадків та професійних захворювань. В разі пошкодження здоров'я з вини роботодавця, він (водій трамвая) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.6. Водій трамвая зобов'язаний:

1.6.1. Дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства.

1.6.2. Знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користуватися засобами колективного та індивідуального захисту.

1.6.3. Проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

1.6.4. Водій трамвая несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

1.7. До самостійної роботи на трамваї допускаються особи не молодші 21 року, які пройшли медичний огляд, спеціальну підготовку в учбовому комбінаті та отримали свідоцтво про його закінчення, книжку водія і посвідчення на право керування трамваєм.

1.8. Щорічно водій трамвая проходить курсове навчання з наступною атестацією з охорони праці, електробезпеки, будови р/с, ПЕТТ та ПДР.

1.9. Водій трамвая виконує роботи, що відносяться до робіт підвищеної небезпеки. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які діють на водія трамвая:

- напруженість праці;
- особливий характер праці;
- порушення Правил дорожнього руху іншими учасниками руху;
- протиправні дії інших осіб;
- електричний струм, яким живиться трамвай;
- монотонність праці при керуванні трамваем;
- шум, вібрація;
- порушення режиму праці та відпочинку;
- несприятливі метеорологічні умови (температура та вологість повітря, швидкість вітру тощо).

1.10. Постійним робочим місцем для водія трамвая є кабіна водія трамвая на рухомому складі.

1.11. Водій трамвая забезпечується спецодягом та засобами індивідуального захисту, перелік яких встановлюється колективним договором з урахуванням галузевих нормативів, а саме:

- жилетом сигнальним (термін використання – до зносу);
- рукавицями комбінованими (термін використання – 12 місяців).

1.12. Водій трамвая під час роботи зобов'язаний дотримуватися правил особистої гігієни та утримувати в чистоті своє робоче місце.

1.13. Водії трамвая повинні дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, поважати один одного, не створювати в процесі роботи конфліктних ситуацій та по можливості уникати їх.

1.14. Під час руху трамвая забороняється відволікатись від сприйняття дорожньої обстановки і управління трамваем будь-якими сторонніми заняттями, розмовляти по мобільному телефону (у тому числі, через навушник або прилади «вільні руки»), працювати в стані алкогольного сп'яніння та (або) під дією наркотичних засобів.

1.15. При пересуванні по території депо необхідно користуватися тільки позначеними переходами та пішохідними доріжками, а також застерігатися падіння на засніжених, покритих льодом або неочищених доріжках. Забороняється пересуватися по території депо поспішаючи, або бігти.

1.16. Водій повинен знати та дотримуватися вимог:

1.16.1. Правил дорожнього руху.

1.16.2. Правил експлуатації трамвая та тролейбуса (стосовно трамвая).

1.16.3. Правил користування трамваем та тролейбусом у містах України.

1.16.4. Інструкції водія трамвая.

1.16.5. Правил охорони праці на міському електричному транспорті.

1.16.6. Порядку дій персоналу КП «Київпаstrанс» при позаштатних ситуаціях на лінії швидкісного трамвая.

1.16.7. Цієї інструкції.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Підготовлений до випуску на лінію трамвай повинен бути екіпірований:

- 2.1.1. Вогнегасником(и) (в залежності від типу р/с) або ємністю з піском.
- 2.1.2. Піском у пісочницях.
- 2.1.3. Електронною системою маршрутних покажчиків або лобовим, боковим та заднім маршрутними покажчиками.
- 2.1.4. Правилами користування трамваєм і тролейбусом у містах України (витяг).
- 2.1.5. Схемою маршрутів депо.
- 2.1.6. Радіоінформатором або радіоустановкою.
- 2.1.7. Протівідкатним упором(и) (в залежності від типу р/с).
- 2.1.8. Ломиком для переведення стрілок.
- 2.1.9. Зчіпним приладом для буксирування.
- 2.1.10. Комплектом запасних запобіжників.
- 2.2. Водій, який виїжджає на лінію, повинен мати при собі:
 - 2.2.1. Придатні до використання діелектричні рукавиці.
 - 2.2.2. Комбіновані рукавиці.
 - 2.2.3. Сигнальний жилет.
 - 2.2.4. Медичну аптечку.
- 2.3. Водій трамвая при перебуванні на території депо, особливо при прийманні рухомого складу, повинен проявляти особливу обережність, уважно стежити за рухом інших транспортних засобів.
- 2.4. Переходити через оглядові канали у виробничих приміщеннях тільки по спеціальним місткам. Перестрибувати та переступати через оглядові канали забороняється.
- 2.5. При виявленні несправності рухомого складу під час приймання у депо або приймання зміни на лінії водій зобов'язаний повідомити про це диспетчера диспетчерської служби керування депо та діяти за його вказівкою.

3. Вимоги безпеки під час роботи

- 3.1. Виїзд на лінію повинен бути на час і в напрямку, вказаних у розкладі руху для даного трамвая.
- 3.2. При встановленні струмоприймача на контактну мережу переконатися у відсутності таблички «Струмоприймачі не ставити! Працюють люди» та відсутності на даху трамвая або під трамваєм людей і голосно оголосити: «Вагон № ..., ставлю струмоприймач».
- 3.3. Перед виїздом з павільйону депо або перед пуском на хід трамвая на території депо водій повинен переконатися, що поблизу трамвая, в оглядовій каналі і на колії немає працівників та сторонніх предметів, що вільний шлях слідування. Гучно оголосити: «Обережно, вагон № ..., причіп № ... з колії № ... рушає» і дати попереджувальний звуковий сигнал, ногою натиснути педаль безпеки, включити вимикач управління і реверс, зняти гальмову педаль з зачіпки, закрити двері трамвая, натиснути ходову педаль і відразу ж відпустити її, переконавшись у відсутності перепон (окриків, сигналів тощо), повторно включити трамвай на хід і продовжити рух зі швидкістю до 3 км/год по оглядовій каналі або до 5 км/год по території депо.

ПРИМІТКА: при роботі на трамваї типу K3R-N, K3R-NNP, T-5B-641, PESA 71-414 для приведення в рух трамвая необхідно замість ходової педалі лівою рукою натиснути важіль контролера.

3.4. При проїзді воріт павільйону депо та в інших малогабаритних місцях водій зобов'язаний особисто переконатися, що ворота відкриті і немає можливості їх самовільного зачинення, в прорізах немає людей і предметів, які заважають проїзду.

ПРИМІТКА до пп. 3.3, 3.4.: в'їзд у виробничі приміщення водії міських маршрутів можуть виконувати тільки після проходження спеціального інструктажу не рідше одного разу на три місяці.

3.5. При роботі на лінії водій трамвая повинен суворо дотримуватись вимог, встановлених ПДР, ПЕТТ, спеціальних інструкцій, оперативних розпоряджень і наказів.

3.6. Якщо під час роботи виникла несправність обладнання рухомого складу, водій повинен по можливості усунути її. При необхідності замінити запобіжник в електроланцюзі трамвая необхідно обов'язково виключити ланцюги управління, реверс, відтягнути струмоприймач від контактної мережі, надійно його закріпити, включити аварійну сигналізацію (якщо є) та візуально переконатися, що струмоприймач віднятий (не менше ніж 0.7 м). На трамваях типу КЗР-Н, К-1, К-1М8, КЗР-NNP, Т-5В-641, а також на вагонах Т-3 останніх поставок переключити роз'єднувач-заземлювач у положення «заземлено».

Забороняється встановлювати саморобні дротяні запобіжники або типові з підвищеною силою струму. Заміна запобіжників виконується тільки в діелектричних рукавицях, стан яких перевіряється безпосередньо перед використанням.

√3.7. Залишаючи кабінку водія, або знаходячись у ній під час відстою, водій трамвая повинен переключити реверс у нейтральне положення, на трамваях з педальним керуванням поставити гальмівну педаль на заціпку, а на трамваях типу Т-3 також вимкнути ланцюги керування. При виході з кабіни необхідно зачинити її на ключ.

√3.8. При вході в трамвай і виході з нього для виконання будь-яких робіт водій повинен дотримуватись особливої обережності, триматися за поручні (щоб не впасти), а для робіт на проїзній частині дороги увімкнути аварійну сигналізацію трамвая, одягнути сигнальний жилет, особисто переконатися в безпеці виходу на проїзну частину дороги і перебувати обличчям до транспорту, що рухається.

√3.9. Для переводу стрілок використовувати спеціальний ломик та комбіновані рукавиці. Забороняється переводити стрілки противідкатним башмаком.

3.10. Забороняється стрибати зі східців трамвая.

3.11. Експлуатація трамвая на лінії повинна бути припинена за умов, що не відповідають вимогам ПЕТТ, санітарно-гігієнічних, метеорологічних тощо.

3.12. При роботі на трамваях типу КЗР-Н, К-1М, К-1М8, КЗР-NNP переходити по східцям у салоні обережно, тримаючись за поручні.

3.13. Переходити проїжджу частину дороги водій повинен в установлених місцях.

3.14. Водію трамвая забороняється підніматися на дах трамвая.

3.15. Робота обладнання трамвая під час експлуатації його на лінії повинна відповідати всім вимогам ПЕТТ.

3.16. На трамваях, обладнаних кондиціонерами у кабінах та салонах, дотримуватися інструкцій по їх експлуатації.

3.17. Для миття скла кабін та його протирання на трамваях типу К-1, К-1М, К-1М8, КЗР-NNP, Т-5В-641, PESA 71-414 використовувати спеціальні телескопічні швабри. Забороняється застосовувати для цього саморобні підставки, діжки тощо.

3.19. При експлуатації трамваїв з низькою підлогою у салонах при посадці на зупинках інвалідів на візках стежити за їх посадкою та використовувати для цього пандуси.

✓3.20. При необхідності подати трамвай заднім ходом використовувати для цього спеціальний пульт, який розташовано на задній площадці р/с. У випадку його несправності залучити до маневрування трамвая супроводжуючого (-ів) в залежності від типу р/с, який повинен знаходитися на задній площадці трамвая при зачинених дверях. Рухатися поряд з трамваем під час подавання його заднім ходом забороняється.

4. Правила безпеки при ремонті трамвайних вагонів на лінії

4.1. Водій повинен поставити трамвай для ремонту на запасну колію і здати або залишити технічний журнал аварійній бригаді.

4.2. Струмоприймачі трамваїв повинні бути відняті від контактного проводу і надійно зафіксовані, роз'єднувачі-заземлювачі переключено у положення «заземлено», рубильники акумуляторних батарей роз'єднано; вікна, люки та двері трамваїв повинні бути закритими, кабіни водія зачинені на ключ.

4.3. Трамвай повинен бути загальмований стоянковим гальмом (для трамваїв з педальним керуванням педаль взята на зачіпку), під колеса підкладений противідкатний башмак.

4.4. Пасажири повинні бути висаджені.

4.5. Зчеплення та розчеплення трамваїв повинен виконувати водій трамвая, що буксирує.

4.6. При буксируванні несправного трамвая в депо водій повинен бути проінструктований про порядок руху.

4.7. Перебувати між вагонами при підготовці трамвая до пересування категорично забороняється.

4.8. Подача трамвая (вперед або назад) до загальмованого стоянковим гальмом вагону, який зчіплюється, повинна виконуватися тільки водієм по знаку виконуючого зчеплення.

4.9. При зчепленні трамваїв слід дотримуватись таких основних правил:

4.9.1. Трамвай, що причіплюється, повинен бути загальмований стоянковим гальмом (для трамваїв з педальним керуванням педаль взята на зачіпку).

4.9.2. Буксируючий трамвай повинен подаватися водієм до трамвая, який причіплюється, поштовхами за сигналом зчіплювача.

4.9.3. Зчеплення трамваїв допускається лише зчіпними приладами встановленого типу.

5. Вимоги безпеки по закінченні роботи

5.1. Пред'явити трамвай приймальнику або черговому депо.

✓5.2. Поставити трамвай на вказане місце. Під'їжджати до трамвая, що стоїть попереду на території депо не ближче, ніж на 2 м.

5.3. Загальмувати трамвай стоянковим гальмом.

5.4. Перевести реверс у нейтральне положення.

5.5. Вимкнути всі електричні ланцюги.

5.6. Відняти струмоприймачі від контактного проводу та надійно їх закріпити, роз'єднувачі-заземлювачі переключити у положення «заземлено», рубильники акумуляторних батарей роз'єднати.

5.7. Вікна та люки трамваїв повинні бути зачинені.

5.6. Зачинити двері кабіни та салону.

5.7. Про всі недоліки, що виявилися в процесі роботи, несправності на контактній мережі, лінійних спорудах, колійного господарства водій зобов'язаний повідомити диспетчера диспетчерської служби керування депо та (або) центральному диспетчеру Служби організації руху.

6. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

6.1. Причинами аварійної ситуації, що можуть призвести до нещасних випадків, можуть бути: дорожньо-транспортна пригода (ДТП); загоряння (пожежа); травмування під час роботи.

Про кожний нещасний випадок потерпілий або працівник, який його виявив, чи інша особа - свідок нещасного випадку повинні негайно повідомити керівника робіт, який безпосереднього здійснює контроль за станом охорони праці на робочому місці, чи іншу уповноважену особу підприємства і вжити заходів до надання необхідної допомоги потерпілому.

При настанні нещасного випадку необхідно зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку та обладнання у такому стані, в якому вони були на момент події (якщо це не загрожує життю та здоров'ю людей і не призведе до більш тяжких наслідків), а також вжити заходів щодо недопущення подібних випадків у ситуації, що склалась.

6.2. При поломці струмоприймача його необхідно відняти від контактного проводу і надійно закріпити. Якщо струмоприймач зачепився за спецчастини контактної мережі й вивільнити його неможливо, то до прибуття бригади екстреної допомоги вживати будь-які дії забороняється.

6.2. При вимушеній зупинці водій повинен виставити знак аварійної зупинки на 15-20 м від транспортного засобу та (або) включити аварійну сигналізацію.

6.3. При виникненні пожежі в рухомому складі водій зобов'язаний:

6.3.1. Негайно зупинити трамвай, надійно його загальмувати.

6.3.2. Відкрити всі двері й запропонувати пасажиром швидко вийти з трамвая.

6.3.3. Відняти струмоприймачі та відключити електричні ланцюги.

6.3.4. Підкласти противідкатний упор з боку ухилу.

6.3.5. Повідомити в пожежну частину по тел.101.

6.3.6. Гасити вогонь вогнегасником або піском.

6.3.7. По закінченні гасіння пожежі повідомити ЦД і діяти за його вказівкою.

6.4. Під час обриву контактної мережі водій повинен:

- не підходити до обірваних проводів, розтяжок та тросів ближче 8 м;

- не допускати до них сторонніх осіб ближче 8 м, виставити знак аварійної зупинки;

- огородити аварійне місце підручними засобами, попереджувати про небезпеку водіїв транспортних засобів, що проїжджають поблизу;
- повідомити центрального диспетчера, а до прибуття технічної допомоги не залишати місця аварії.

6.5. При попаданні в зону крокової напруги вийти із зони способом дрібного кроку (не відриваючи ступні від ступні) на відстань не менше 8 м.

6.6. При роботі на лінії швидкісного трамваю при виникненні позаштатної ситуації діяти згідно «Порядку дій персоналу КП «Київпаstrанс» при позаштатних ситуаціях на лінії швидкісного трамваю».

6.7. Надання долікарської допомоги.

6.7.1. При вивільненні постраждалого від струму необхідно дотримуватись заходів обережності і не торкатися людини, яка перебуває під напругою. Для вивільнення людини від напруги необхідно перш за все знеструмити вагон, відключивши ланцюги управління та віднявши струмоприймач.

6.7.2. Якщо потерпілий непритомний, його слід покласти рівно і зручно, розстебнувши одяг, створити приплив свіжого повітря, віддалити зайвих людей. Давати нюхати нашатирний спирт, оббризкувати водою, розтирати і зігрівати тіло. Терміново викликати лікаря. При необхідності робити штучне дихання.

6.7.3. Надаючи першу допомогу при накладенні пов'язки на руку необхідно дотримуватись вимог гігієни.

6.7.4. Для припинення кровотечі необхідно поранену кінцівку підняти вгору, руку закрити перев'язочним матеріалом і притиснути цей матеріал до рани. У випадку пошкодження частин тіла, де є можливість зупинити кровотечу притисненням артерій, необхідно натисненням пальців зупинити кровотечу. В окремих випадках кровотеча зупиняється накладанням джгутів, пов'язок, закрутками.

6.7.5. При наданні допомоги при опіках необхідно обпечену поверхню перев'язати як свіжу рану. Не дозволяється місця опіків змашувати будь-яким маслом, вазеліном або розчинами.

6.7.6. При переломах або вивихах перш за все необхідно надати хворій кінцівки положення зручного спокою, а потім забезпечити доставку потерпілого в лікувальний заклад.

6.7.7. При непритомному стані необхідно потерпілого покласти, опустити його голову, підняти ноги. Дати випити холодної води, давати нюхати нашатирний спирт.

6.7.8. У всіх випадках травмування людей викликати швидку допомогу по тел. 103 і повідомити ЦД.